

## **C.A. Van der Sluijs over de actualiteit van Dordt**

### **Dordt vandaag**

De Dordtse leerregels zijn niet meer en niet minder dan een belijgend accentueren van het genadekarakter van het geloof. Daarom zou ik liever niet willen spreken van het leggen van gereformeerde accenten in de katholieke theologie van de kerk der eeuwen (G. van den Brink, Dordt in context), maar van het leggen van katholieke accenten in de gereformeerde theologie van toen en nu. Vandaag meer nodig dan ooit, omdat de secularisatie vervaging meebrengt, ook in de kerk en in de gereformeerde theologie.

### **Remonstranten**

Arminius maakte bezwaar tegen de leer en de prediking van de volstreckte verkiezing van eeuwigheid uit genade alleen, zoals Gomarus die voorstond, in de lijn van Beza. Dit zou de hoorders hun verantwoordelijkheid ontnemen, zorgeloos maken of tot wanhoop drijven. Op een subtiele wijze kunt u dit bezwaar vandaag weer horen, ook in de zogenaamde gereformeerde theologie. De visie van Gomarus en de zijnen lijkt natuurlijk hard; maar beslissend voor hen was het basisinzicht van Luther: gratie tegenover prestatie – conform Augustinus in zijn strijd met Pelagius.

Uiteindelijk nam de Dordtse Synode een infralapsarisch standpunt in, in plaats van het supralapsarische standpunt van Gomarus. Ondertussen bedenken we wel dat de kerk toen 'in statu confessionis' was. Het is vandaag temeer nodig dit te bedenken en te belijden omdat Dordt momenteel naar alle kanten gerelativeerd wordt. Het verband zoeken met de Remonstranten vandaag, is hetzelfde als het leven proberen te verbinden met de dood. De komende Nationale Synode op 29 mei is daarom een ontkenning van de Nationale Synode van Dordrecht 1618 – 1619. Het huidige beroep op Joh. 17, waar Jezus bidt om de eenheid, staat in het kader van de algemene verzoening, en niet in het kader van de beperkte verzoening die Dordt beleeft. Het 'ite, ite, dimittimini' van Johannes Bogerman is meer dan ooit van kracht.

"Honoreer en activeer de verantwoordelijkheid van de mens!" Een geluid dat vandaag nog vaak onder de reformatorischen wordt gehoord, en niet alleen in de evangelische wereld. Nog onlangs werd gezegd, dat Dordt ook (N. B.) de verantwoordelijkheid van de mens leert. De deviatie of dwaling schuilt in het woordje 'ook'. Dordt belijdt onze verantwoordelijkheid integraal als ant(!)woord op het Woord van God. Niks 'ook'- Dordt doet dit uitsluitend, en zo insluitend tot zaligheid.

Er wordt gezegd dat de Remonstranten van nu niet meer dezelfde zijn als de Remonstranten van toen. Dit zal waar zijn. Maar het probleem is dat de Remonstranten van toen zich nu bevinden onder de gereformeerden van vandaag.

Nu is de menselijke verantwoordelijkheid ongetwijfeld een Bijbels motief. Anders wordt het, wanneer dit Bijbelse motief vanuit de mens wordt bepaald en ingevuld. Dit nu was het geval met het remonstrantisme van toen en is nog immer karakteristiek voor het remonstrantisme van vandaag. Daarbij lijkt het verschil met het calvinisme miniem. Maar in wezen is dit het verschil tussen leven en dood. Vandaar dat het hedendaagse remonstrantisme als een geraffineerde en doodgevaarlijke zaak onderkend dient te worden. Daaraan hangt het leven van de kerk in deze postmoderne tijd!

### **Op de mens gericht**

Kenmerkend voor het remonstrantisme is zijn mensmiddelpuntigheid. En daarin is het wezenlijk tegengesteld aan het calvinisme met zijn gerichtheid op God.

Op de vraag wie God besloten heeft zalig te maken, antwoordden de remonstranten: "Zij, die geloven". Dit lijkt een Bijbels antwoord, maar het is, bij nader inzien, wel versimpeld en vooral ongenueanceerd. Want het geloven krijgt hier bij de remonstranten als voorwaarde een eigenwaarde. Geloven wordt hier van een gave een ópgave. Buitengewoon listig geformuleerd verslaat dit remonstrantisme in onze tijd nóg zijn duizenden. De mens wordt in een verkeerd verstande verantwoordelijkheid gemanipuleerd en daarmee in feite geëerd, in plaats dat God alle eer ontvangt in het behoud van zondaren.

In de remonstrantse leer en prediking wordt de mens in zijn absolute en radicale vijandschap tegenover God toch overeind gehouden, gehuld in een schoonschijnend en vroom gewaad. Nooit zal een 'remonstrantse' preek de mens radicaal 'afbreken' in zichzelf. Hij kán altijd nog wat. Hij kan nog gelóven. En hij moet o zo veel! Hij moet in ieder geval geloven, zij het dan met behulp van de genade. Maar het 'moeten' gaat daarbij wél voorop! En nu wordt de 'evangelisch-ogende' adder betrappt onder het remonstrantse gras als zijnde een wettisch gewrocht en gedrocht. Dort belijdt daarentegen dat het geloof niet de oorzaak, maar de vrucht is van Gods eeuwig besluit. De grond van de zaligheid ligt niet in de mens, maar in God!

### **Op God gericht**

Onmiskenbaar zal dan zijn het calvinistische principe van de eer van God (gloria Dei). Deze theocentrische of op God gerichte inzet bij de eer van God brengt met zich mee, dat de prediking - in navolging van Dordt - begint met alle mensen schuldig te stellen in Adam voor het aangezicht van God (coram Deo). In haar oppositie tegenover de remonstranten van toen en van nú is deze op God gerichte inzet van Dordt bij de soevereiniteit of vrijmacht van God van wezenlijk belang en bepalend

voor de Bijbelse en gereformeerde genade- en geloofsleer en dienovereenkomstige prediking. Als men zich zo, naar het oordeel van de Kerk zelf en van de theologie, in het centrum van het belijden bevindt, daar het in de Dordtse belijdenis gaat om het hart van de Kerk (cor ecclesiae), dan dient er een nauwlettende en nauwluisterende afstemming plaats te vinden op de eer of de heerlijkheid van God. Dan wordt de leer aangaande Christus (christologie) wezenlijk bepaald door de theologie van de soevereine of vrijmachtige God, Die juist in Zijn vrijmacht Zijn heerlijkheid ten diepste en tenslotte openbaart.

### **Prediking**

Het Evangelie zal dan ook in de prediking worden gepresenteerd als zijnde 'Evangelie'! Immers, de mens heeft het verdiend dat God hem in zijn zonde en vervloeking zou laten liggen. Maar God heeft dit niet gewild en daarom niet gedaan, en dat is pure genade. En vrije genade! De vanzelfsprekendheid, waarmee wij als 'rechthebbende mensen' het Evangelie menen te kunnen annexeren, valt hiermee weg. Wanneer in de prediking dan ook wordt opgeroepen om te geloven, dan is dit nu wel heel direct verbonden met Gods recht en genade, of wel Zijn genade door recht. En daarom zal de christologie in de prediking consequent staan in een theologische (op God gerichte) 'setting', niet vanwege een logische orde, maar vanwege een doxologische (lofprijzende) op God gerichte heilsorde, die naar vorm en inhoud bepalend is voor het heil van de mens. Ons heil is in God. En God zelf is mijn heil!

### **Menselijke factor**

Dordt fundeert het Evangelie in de soevereiniteit van God. Waar dit niet gebeurt, wordt het op losse schroeven gezet en baart het een tijdgeloof. De zending van Zijn Zoon is openbaring van Gods vrijmachtige liefde. Wij kunnen daarop geen enkel recht laten gelden, sinds er belijgend sprake is van Gods recht. Dit Evangelie zal worden verkondigd of gepredikt, niet door de Geest, noch door engelen, maar door mensen. Hier en zó wordt de menselijke factor ingebracht, maar wél in deze volgorde en in deze positie. Als Dordt een antwoord geeft op de vraag hoe men aan het geloof komt, dan wordt er niet in de eerste plaats verwezen naar het werk van de Geest van God, maar naar de prediking van mensen tot mensen (D.L. I, 3), en dit laatste impliceert dan voluit de menselijke verantwoordelijkheid, zowel van de prediker als van de hoorder. De eerste kan zijn verantwoordelijkheid slechts woordelijk waar maken als hij daartoe goddelijke volmacht ontvangen heeft en de tweede verstaat - in tweeërlei zin - zijn verantwoordelijkheid al 'horende'. En dit Bijbels gekwalificeerde woord 'horen' zal dan iets anders blijken te zijn dan alleen maar luisteren, laat staan béluisteren. Ondertussen is er nu zo veel dynamiek en beweeglijkheid belijderwijze ingebracht in de aanwijzing van het middel waardoor men tot het geloof kan komen, dat het onhoudbaar zal blijken te zijn de belijdenis van de predestinatie als

filosofisch statisch te kwalificeren, laat staan dat er van statistiek sprake zou kunnen zijn. Daarbij zal de prediking van Jezus Christus, en Die gekruisigd doelgericht en doelbewust zijn: nl. "Tot wie Hij wil, en wanneer Hij wil" ( D. L. I, 3), en daarmee zal ze allerminst tot een vrijblijvende zaak worden. Gods vrijmacht en 's mensen onmacht realiseren zich beide in het antwoord van de mens op het Woord van God, waarbij en waarin de menselijke verantwoordelijkheid is gegeven. Deze realiseert zich nooit vanuit eigen werkzaamheid, maar vanuit Gods werkzaamheid in de verkondiging van de grote daden van God.

### **Toorn van God**

Openbaringswijze is 'de toorn van God' de negatieve uitwerking van de heiligheid van God ten opzichte van de zondige mens. In de prediking zal het daarom doorklinken dat er voor wie niet gelooft niets verandert: "Op die blijft de toorn van God"(D. L. I, 4). En daarmee belijdt Dordt de ontzaglijke realiteit, waarin de prediking zich voltrekt. Een realiteit, waarvan én de prediker én de hoorder zich alleen uit genade en in de genade bewust zullen zijn. En dit bewustzijn is dan een pneumatologisch (geestelijk) gegeven in de gave van het Woord en van de Geest.

### **Verantwoordelijkheid**

Ondertussen belijdt Dordt de zwaar geladen verantwoordelijkheid van degenen, die Gods bēloven niet zullen géloven. Wie dit wél zal geloven, wordt "van de toorn Gods en het eeuwige verderf verlost en met het eeuwige leven begiftigd"( D. L. I, 4). Dit wél geloven is dan geen 'eigen werk', op de manier van: ik moet het toch eerst zelf aannemen! Want dit 'aannemen' geschiedt (heilsgeschiedenis!) in het 'horen' door en vanuit de prediking dat men is aangenomen in de Zoon van God, Jezus Christus: "Hoort, en uw ziel zal leven!" (Jes. 55:3). Bij het activistisch 'aannemen' in de evangelische beweging en haar dienovereenkomstige prediking zal men er op gewezen dienen te worden, dat de belijdenis van de Kerk dit 'aannemen' omschrijft als "met een waarachtig en levend geloof omhelzen"( D. L. I, 4). Men heeft dan zijn verantwoordelijkheid waargemaakt in het horen dat God Zijn Woorden waar maakt in Jezus de Christus. En dit 'horen' is in de prediking brandpunt en verbindingspunt vanuit het verbond der genade.

### **Verkondiging**

In de lijn van Augustinus en van de Reformatie zal de prediking voor geen tweeërlei uitleg vatbaar zijn. De toonzetting van en in de genade is bepalend voor het Bijbelse gehalte en de belijdende gestalte van de prediking. In de prediking zal dan de verkiezing niet aangevuld behoeven te worden met een speciale openbaring, bestaande uit een mededeling van wat in Gods raad besloten is, maar vanuit de prediking wordt de verkiezing openbaar in het gaan van de weg van het geloof. En Calvijn beroept zich dan ook nadrukkelijk op Augustinus - en zó op de Oude Kerk -

die Christus predikte als het "helderste licht van verkiezing en genade" (clarissimum lumen praedestinationis et gratiae). Anderzijds heeft het christo-monisme (alleen door Christus) van Karl Barth met zich mee gebracht dat de Bijbelse triniteitsleer in de verdrukking kwam en als uitvloeisel daarvan wordt veel zogenaamde 'rechtzinnige' Christus-prediking, waarbij de verkiezing maar zo veel mogelijk wordt verzwegen, hoogst bedenkelijk!

Nee, het besluit van de verkiezing wordt niet genomen door een 'onbekende' God, want Hij beschikt tegelijk de geopenbaarde middelen om de zaligheid te schenken. Maar als men in de 'rechtzinnige' prediking zo graag naar de middelen verwijst, moet men echter wél bedenken dat Christus als de Middelaar daarin de eerste en alles bepalende plaats behoort in te nemen.

Met "uitverkoren in Christus" (D. L. I, 7) belijdt Dordt dat we niet uitverkoren zijn óm Christus, maar om dóór Christus en door het geloof in Hem de zaligheid te verkrijgen. En zó is Christus "het fundament der zaligheid" (D. L. I, 7) en niet het fundament der verkiezing (Barth). Juist zó wordt de soevereiniteit van God gevrijwaard van antropologische (menselijke) elementen. Niettemin krijgt deze soevereiniteit van God ook een christologische dimensie als eveneens beleden wordt, dat God "ook besloten heeft de uitverkorenen aan Hem (Christus) te geven" (D. L. I, 7).

### **De roeping**

De predestinatie wordt geopenbaard in de roeping. Dordt belijdt dan duidelijk de "inwendige roeping" als binnenkant van de "uitwendige roeping", die zich voltrekt onder de éne prediking van het Woord van God. En dan blijkt dat beiden ten nauwste op elkaar betrokken en van elkaar doortrokken zijn. Dan is het goed om te luisteren - temidden van allerlei wind van leer - naar het kloppend hart van de Kerk. Waar dit niet klopt, daar klopt de leer en de dienovereenkomstige prediking niet!

Als het waar is dat in de gereformeerde gezindte in ons land de leer van de predestinatie het best bewaard is gebleven, dan zou daar navenant het meest van de aanbidding gevonden moeten worden. En ongetwijfeld wordt deze daar ook gevonden, echter verhoudingsgewijze dan toch maar incidenteel. Niet de aanbidding, maar de berekening en de beredenering in de prediking of de berusting dan wel een feitelijke miskenning, maken veelal de dienst uit van God! Het is niet juist om de oorzaak daarvan in de predestinatieleer zelf te zoeken, veeleer moet die worden gezocht in de prediking en de prediker. Waar de aanbidding in de bediening van het Woord een 'gegeven' is, daar zal dit ook zo zijn in de gemeente. Zo de priester, zo het volk! De leer van de verkiezing mag dus niet worden verzwegen, maar dient te worden gepredikt. Het misbruik heft het gebruik niet op. Het zal duidelijk zijn dat de remonstrantse nadruk op "neem een besluit" vandaag de dag hoogtij viert in

evangelische kringen en zeker niet alleen daar. Niet gehinderd door enige kennis drinken tallozen dit arminiaanse of remonstrantse gif. Niet gehinderd door enige gedegen kennis van de Schrift en van het katholieke belijden van de Kerk der eeuwen. De leer van de algemene verzoening verslaat momenteel praktisch in allerlei variaties zijn duizenden! Echter, in de prediking mag de genoegdoening van Christus en door Christus ook weer niet beperkt worden tot hen, die 'verstaan waar het om gaat'. Integendeel, het is een woord van Luther, dat God met Zijn heilswoord tot allen komt en als zodanig noemt hij Hem "Deus predicatus" (de God die predikt). Voortdurend waarschuwt Luther er voor om niet over de predestinatie te piekeren, maar zich te houden aan het geopenbaarde Woord van God. Nooit bedoelde Dordt dan ook met de predestinatieleer de oproep tot bekering en geloof af te zwakken, laat staan onmogelijk te maken. De predestinatie staat immers niet bóven het Evangelie, maar zij is haar diepste grond! Zonder predestinatie zou er alleen maar een krachteloos Evangelie zijn of eigenlijk helemaal geen Evangelie. Helaas moet worden vastgesteld dat er in de gereformeerde gezindte een voortdurende tendens te signaleren is om de intentie van de prediking ten aanzien van de extensie (uitgebreidheid) van de beloften van God tot allen en een ieder en de beperking van het heil tot de uitverkorenen te systematiseren in rationeel (verstandelijk) overzichtelijke en doorzichtige schema's, waarmee haar eigen 'wereldgelijkvormigheid' paradoxaal genoeg voortdurend aan het licht komt als vorm van gods-verduistering en als voorbode van het einde van de gereformeerde orthodoxie.

Houden we ons aan de paradoxale theologie van de Reformatie! Luther betoogt dat de menselijke wil, die Christus niet aanneemt, schuldig staat. En dat God dit kwaad niet bij ieder wegneemt en het de mens tóch toerekent, terwijl die mens niet in staat is zich er van te bevrijden, dat kan en mag men niet onderzoeken, want God woont in een ontoegankelijk licht. En dan benadrukt Luther dat we ons te houden hebben aan de God, Die vlees geworden is (Deus incarnatus) en Deze is de Gekruisigde. In dit verband spreekt Luther zelfs van de verborgen God (Deus absconditus).

### **Nogmaals de verwerping**

Voor Dordt komt de verwerping in de prediking niet aan de orde als mededeling, maar deze kan er zich voltrekken, niet als de logische maar als de doxologische (op de lofzegging gerichte) keerzijde van de verkiezing. De verkiezing realiseert en concretiseert zich dan in de volharding en de verwerping in de vérharding. Wanneer de prediking zich niet meer voltrekt coram Deo (voor het aangezicht van God), vernauwt de horizon zich binnen de grenzen van een 'semi-geestelijke wereld', waar navenant 'de quasie geestelijke mens' zijn schuld transposeert in een algemene schuldigheid, waarvoor het Evangelie dan op een algemene wijze soelaas moet bieden. Het opheffen van de heilzame spanning in het 'Dordtse denken' leidt zo tot

het verglijden en weg glijden in een algemene en hopeloze veroppervlakkiging van het gereformeerde leven, waar de hoogten en de diepten van het verzoende leven ten enenmale onbekend zijn geworden. En wel, omdat deze niet meer gepredikt worden!

### **Geen nivellering**

Daarbij moet worden vastgesteld dat het Barthianisme ook zijn invloed heeft gehad en nog doet gelden op de hedendaagse orthodoxie. Verbond, prediking en verkiezing zijn daarbij ongeveer identieke begrippen geworden. En wel zó dat de verkiezing op gaat in de prediking. Verkiezing is dan niet meer een onderstreping van het genadekarakter van het geloof, maar een accentuering van de plichtmatigheid van het geloof als realisering van onze zogenaamde verantwoordelijkheid. De menselijke verantwoordelijkheid wordt evenwel niet waargemaakt of verwerkelijkt in de toewending van de mens naar God, maar in de genadige toewending van God naar de mens. De verantwoordelijkheid van de mens is niet antropologisch (vanuit de mens) bepaald, maar theologisch (vanuit God). Populair gezegd, betekent dit dat ook in dit opzicht 'de mens er buiten valt' en wel volledig.

### **Terug naar de Reformatie**

Dordt kent geen 'bewegingsvrijheid' om zichzelf tot het goede te "schikken". Reformatorische prediking zal daartoe dan ook geen enkele ruimte bieden! Daarom is de zogenaamde 'werkheiligheid' in de gereformeerde gezindte en daarbuiten in flagrante strijd met theologie en prediking van de Reformatie. Als er gesteld wordt dat men moet doen wat men kan om deel te krijgen aan het heil, dan is dit een feitelijke loochening van de erfzonde en een praktisch remonstrantisme. Ook al wordt dit 'doen' gereduceerd tot een "zich schikken". De mens staat op en vervolgens recht overeind in zijn 'vrome' opstand tegen het Evangelie van vrije genade. Nergens geeft Dordt de onbekeerde zondaar een schuilplaats buiten de genade. Verstandelijk is dit voor de natuurlijke mens in zijn 'geestelijk-dood-zijn' nooit toegankelijk of doorzichtig te maken, wat weer alles te maken heeft met de ergernis en de dwaasheid van het kruis.

### **Werkheiligheid**

De Remonstranten waren zeer gesteld op "het licht der natuur" .en stelden vervolgens dat een mens daarvan gebruik kon maken om zalig te worden. God begiftigt dan met de prediking van de genade en met de genade zelf, maar een mens moet daar wel op een verstandige wijze gebruik van maken! Ook wezen de Remonstranten op de Ned. Gel. Bel. Art. 14, waar gesproken wordt van "kleine overblijfselen" van het beeld van God in de mens (in navolging van Calvijn). Van al deze vermeende mogelijkheden in de mens, als even zovele aanknopingspunten voor God, distantieert Dordt zich geheel en al: "Maar zo ver is het van daar dat de mens

door het licht der natuur zou kunnen komen tot de zaligmakende kennis van God en zich tot Hem bekeren" (D. L. III, IV, 4).

Róóms is ook de beschouwing van de mens als "redelijk - zedelijk wezen". In deze visie ligt voor het Woord van God het aanknopingspunt in de redelijke en zedelijke natuur van de mens, waardoor hij in staat is de waarheid van dit Woord te onderkennen en te erkennen. Wél heeft Rome er weet van dat het geloof ook een beslissingskarakter heeft en dat er dus ook een wilselement in voorkomt, maar het verstandelijk karakter van het geloof neemt een overheersende plaats in. Het zal duidelijk zijn dat er ook in rechtzinnige delen van de kerk of onder orthodox gereformeerden een heel subtiele en onderhuidse afbuiging naar Rome kan plaats vinden via gesignaleerde niet onderkende remonstrantse gevoelens. Het voortdurend hameren op het verstand in de prediking en het dienovereenkomstig historisch geloof creëert een diep ingekankerd en misplaatst verantwoordelijkheidsgevoel!

Volgens Dordt is het enige wat de mens met "het licht der natuur" blijkt te doen dit, dat hij "op onderscheidene wijze dit licht der natuur geheel bezoedelt en in ongerechtigheid ten onder houdt" (D. L. III, IV, 4). Deze remonstrantse vlieg van "het licht der natuur" blijkt dít te bewerken dat de richtzinnige zelf van de apotheker op menige gereformeerde kansel stinkt. Het zogenaamde historisch geloof is dan ook veel te hoog aangeslagen als 'opstapje' naar de genade.

Nee, "het licht der natuur" of het dusgenaamde 'historisch geloof' (een ondoorzichtig begrip trouwens) stelt de mens des te meer verantwoordelijk voor het aangezicht van God. Het remonstrantse misplaatste verantwoordelijkheidsgevoel is nu wat en waar het wezen moet, nl. te ervaren of te beleven schuldig te zijn voor Gods aangezicht. Dáár is de mens Woordelijk verantwoordelijk. Maar zo lang dit verantwoordelijkheidsbesef op de verkeerde plaats wordt gepreikt en 'waar gemaakt' zal de duisternis de gereformeerde afgrond blijven bedekken. Een ongeloofwaardige prediking is dan de oorzaak van het ongeloof van de gemeente, omdat een verstandelijk 'aftreksel' van Dordt niet de trekkracht kent van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Door het 'doen en toedoen' van de prediker kunnen mensen verloren gaan! Wanneer men enerzijds de predestinatie als geïsoleerd idee laat domineren in theologie en prediking, poogt men vaak anderzijds de ontstane lacune in de prediking te compenseren met een zogenaamde 'ruime belofteprediking'. Maar als deze belofteprediking niet christologisch is geënt in het 'eenmaal eens voor goed' van het werk van de Zoon en niet tegelijk theologisch is geijkt vanuit het eeuwig welbehagen en het Vaderlijk mededogen, dan moet er pneumatologisch (m.b.t. het werk van de Geest) een kortsluiting optreden, waarbij en waardoor de gemeente te kort wordt gedaan. En wel voor eeuwig! Een verwerpelijke prediking heeft in de zin van de predestinatie alles van doen met de verwerping van de prediker en dan en zó

van hen, die hem horen, omdat dit horen niet werd gestructureerd met de eeuwigheidsdimensie die wordt aangelegd vanuit trinitarische prediking.

## **Horen**

God roept "mannetjes uit het stof verzezen"(Calvijn) om de éne roeping tot zaligheid te verwoorden. Aldus geroepen predikers weten zich geroepen het Woord Gods te prediken, lerend en lyrisch de grote werken van God uitroepend in Christus Jezus - het vleesgeworden Woord - in betoning van geest en van kracht. Daar en dan geschiedt (!) het Woord Gods en wordt er heilsgeschiedenis gemaakt en geschreven in de harten en levens van allen, die dit 'horen'. Op de wijze van het Woord en van de Geest gaat genadig in vervulling, dat doden zullen horen (!) de stem van de Zoon van God en dat die gehoord zullen hebben ook zullen leven. Leven bij de gratie ván en in het 'horen'. De kracht van het Woord van God binnen de dynamiek van de prediking is dan bepalend voor een nieuwe schepping in Christus Jezus. Het intrinsieke onderscheid tussen de uitwendige en de inwendige roeping mag de eenheid van de éne roeping nooit ontwrichten. De spanningsvolle éne prediking gaat daar niet vanuit, maar heeft dit blijkbaar tot gevolg.

Verkiezing en verwerping zijn zo doende geen rem, maar een klem op die ene prediking van het Evangelie. En aldus voltrekt de bediening der verzoening zich onder de hoogspanning van de eeuwigheid. Dáár vallen dan ook eeuwigheidsbeslissingen! En wel in de dubbele zin des woords en van het Woord. Prediking zal dan ook Woordbediening zijn en geen etalering van gestandaardiseerde systematisering van het heil. Prediking bij de gratie van de predestinatie staat niet alleen onder de beheersing van de predestinatie, maar omgekeerd staat de predestinatie even zeer onder de beheersing van de prediking van het Woord van God, er van uitgaande dat "in de beginne het Woord bij God en het Woord zelf God was (Joh. 1:1)". Zo komen tijd en eeuwigheid bijeen in de allesbeslissende eeuwigheidsdimensie van de prediking! Conform 2 Kor. 6:2 "Ziet, nu is het de welangename tijd, ziet, nu is het de dag der zaligheid!" Als vervulling van Jes. 49 : 8 "Alzo zegt de HEERE: In de tijd des welbehagens heb Ik u verhoord, en ten dage des heils heb Ik u geholpen". Daar worden tijd en welbehagen met elkaar verbonden, wat gestalte en gehalte aannam in de eerste prediking van de Christus: "Heden is deze Schrift (Jesaja) in uw oren vervuld" (vgl. Jes. 49 : 8; Luk. 4 : 21).

Het gaat Dordt van begin tot eind om het genadekarakter van het geloof. Daarbij is de gereformeerde theologie diep doorgedrongen in en doordrongen van de transcendentie (verhevenheid) van God. Dordt voert een pleidooi voor het waarlijk God zijn van God. Vandaag mogelijk meer dan ooit.

*(deze lezing is gehouden op de COGG conferentie voor theologiestudenten  
op 22 mei 2019 in de Trinitatiskapel te Dordrecht)*